

ДЖЕНИФЪР РОБСЪН

РОКЛЯТА

ПРОЗОРЕЦ

2023

ПЪРВА ГЛАВА

Ан

*Баркинг, Есекс
Англия
31 януари 1947 г.*

Когато Ан си тръгна от работа в шест без петнадесет, навън беше тъмно, а докато се прибере у дома, съвсем се беше стъмнило. По принцип нямаше нищо против да повърви от гарата до вкъщи. Разстоянието беше само километър и разходката ѝ позволяваше да си прочисти мислите в края на деня. Тази вечер обаче разходката не ѝ донесе обичайната жизненост, защото студеният зимен вятър проникваше през палтото ѝ и тя трепереше от студ, а подметките на обувките ѝ бяха толкова изтъркани, че все едно ходеше боса.

Но утре беше събота. Ако ѝ останеше време след дългото чакане на опашката при месаря, щеше да посети обувчаря и да види какво ще ѝ предложи той по въпроса. Нямаше купони, с които да си купи нещо ново, а вече два пъти беше сменяла подметките на тези обувки. Може би щеше да намери някой сравнително запазен чифт носени обувки на следващия базар за употребявани стоки.

Ан зави по улица „Морли“ и продължи, водена от

спомена за всички пъти, когато се беше прибираща въкъщи по този маршрут. След няколко дни щеше да има и лунна светлина, която да го осветява. Подмина още една-две градини и се озова пред входната си врата. Влезе, избута завесата, която използваша, за да спират течението, включи стенната лампа и си отдъхна с облекчение, когато светлина обля вестибюла. Вчера току̀т беше спрял в осем часа и беше дошъл чак сутринта.

– Мили, аз съм – поздрави Ан снаха си. Във всекидневната беше тъмно и студено, но от кухнята се разнасяха много приятни миризми.

– Закъсна!

– Мисля, че влаковете бяха разредени. Вероятно пестят от гориво. А тези, които вървяха, бяха много пълни. Чаках цяла вечност, докато успее да се кача.

– Чу ли, че утре щяло да вали? Представи си тогава какво ще стане с влаковете.

– Не ми напомняй, поне не и докато не съм се стоплила. – Ан закачи палтото си на нестабилната закачалка до вратата и си свали обувките. – Виждала ли си ми чехлите?

– Донесох ги тук, при мен, да се стоплят.

Ан изгаси лампата, взе чантата си и прекоси всекидневната, за да влезе в кухнята. Мили беше до печката, съсредоточена върху съдържанието на един малък тиган.

– Претоплям картофите и зеленчуците от вчера, както и последното парче шунка. – Тя се обърна с усмивка към снаха си за секунда, а после се наведе, за да отвори вратата на фурната. – Ето ги и тях – каза тя и подаде на Ан чехлите. – Хубаво стоплени, но не и опърлени.

– Толкова си мила. О, това е прекрасно.

– Сигурна бях. Какво правиш там?

Ан стоеше до мивката и нежно развиваше малко

глинено гърненце от опаковъчната му хартия. Избърсвайки малко глина от гърлото му, тя вдигна гърненцето така, че Мили да види растението в него, и обясни:

– Това е пирен. От кралицата.

– Кралицата ти е дала пирен?

– Не само на мен. Всички получихме по един. Е, всички, които работихме по последната партида рокли. Тези рокли, които тя и принцесите ще отнесат в Южна Африка. Имаше страшно много мъниста за називане, а една от тях, която кралицата ще носи за двадесет и първия рожден ден на принцеса Елизабет, беше обсипана с пайети. Сякаш бяха милиони пайети за пришиване. Затова ни изпрати тези пирени от Шотландия, в знак на благодарност.

– Не е нищо особено – каза Мили и набърчи нос.

– Виждала ли си цъфнал пирен? Изключително красив е. А този цъфти в бяло. За късмет, така каза едно от момичетата.

Мили се върна при печката и отново се зае да разбърква храната.

– Мисля, че вече се стопли достатъчно. Би ли сложила масата, докато аз разпределя храната?

– Да, и ще пусна радиото. Можем да чуем програмата в седем.

Кралското семейство беше заминало за Африка по-рано същия ден и тяхното заминаване безспорно щеше да е във всички вестници. Кралят и кралицата със сигурност не бяха скочили в някое такси с два куфара. Напротив, според вестниците кралската обиколка щеше да започне от Бъкингамския дворец до гара Ватерло, където кралят, кралицата, принцесите, както и една камара придворни и слуги щяха да бъдат официално изпратени от множество сановници, преди да се качат на влака за Портсмът. Тоалетите, роклите и

костюмите, за чиято направа Ан беше помогнала, също щяха да са част от това историческо пътуване.

Ан работеше за господин Хартнел от единадесет години и нямаше причина все още да ѝ прескача сърцето, когато си помисли, че някоя от роклите ѝ ще се носи от кралицата. Семейството и приятелите ѝ отдавна не се впечатляваха от този факт. Някои от тях, като Мили например, само изсумтяваха, когато се прибереше с пламнал поглед.

Но не можеше да го потисне, беше наистина вълнуващо. Тя бе обикновено момиче от Баркинг – от типа момичета, които често поработваха няколко години в някоя фабрика или магазин, а после се омъжваха и започваха да водят установен живот на съпруга и майка. Но тя беше наета от най-известния дизайнер на рокли в Англия, беше се издигнала до една от най-старшите позиции в шивашкото му ателие и беше участвала в създаването на рокли, на които милиони се възхищаваха.

Беше извадила и голям късмет. Когато завърши училище на четиринадесет, нямаше пари за професионален колеж, така че си бе потърсила работа и една жена с посивяло лице ѝ бе показала списък със свободни позиции. Всичките звучаха ужасно: шивачка на ризи, помощник медицинска сестра, касиерка в ресторант. Беше обърнала на следващата страница, готова да се откаже, когато беше видяла:

Чирак за бродирание, Централен Лондон, включено обучение.

– Ето това – беше казала Ан и беше посочила срамежливо към списъка. – Чирак за бродирание, какво означава?

– Значи точно каквото пише, че значи. Нека поглед-

на номера на обявата. Така... Става дума за „Хартнел“, където се шият дрехите на кралицата.

– Кралицата?

– Да – отвърна жената и гласът ѝ се изостри. – Интересуваш ли се или не?

– Да, но не умея да шия много добре.

– Не можеш ли да четеш? Пише, че обучението е включено.

Жената написа номера на един лист и ѝ го подаде през бюрото.

– Ще им се обадя да ги предупредя, че ще отидеш. Утре сутринта бъди там в осем и половина. Не закъснявай. И иди с чисти ръце.

Ан се беше прибрала вкъщи с валсова стъпка, толкова се вълнуваше да съобщи невероятната новина – Лондон! Кралицата! – но реакцията на майка ѝ се ограничи до една-единствена въздишка.

– Шивачка? Та ти едва вдяваш конец в игла. Ще те видят как съсипваш каквото ти поверят и ще те изхвърлят. Помни ми думите.

– Но те ще ме очакват, а жената от агенцията няма да ми предложи друга работа, ако не се явя за тази. Моля те, мамо! Иначе ще си имам проблеми.

– Щом искаш. Но отиваш и се връщаш. Няма време да ми се шляеш из Лондон, тук има работа за вършене.

На следващата сутрин тя беше тръгнала призори, защото сутрешните влакове бяха с шест пенса по-евтини и беше седяла на една пейка в Бъркли Скуеър Гардън, докато Биг Бен не беше известил, че е осем и четвърт. Тогава бе продължила пътя си, който минаваше през тихите улички на Мейфеър, и бе натиснала звънеца с трепереща ръка.

На вратата се беше показало момиче на нейните години.

– Добро утро.

– Добро утро. Тук съм за свободната позиция. Чирак-шивач?

Тогава момичето се усмихна, кимна, каза на Ан, че е на правилното място, и я заведе на горния етаж, за да се запознае с ръководителя на шивашките ателиета.

Госпожица Дъли я огледа от глава до пети, попита я дали има някакъв опит в шиенето, а Ан, макар и уплашена, отговори откровено, че няма никакъв. По някаква причина госпожица Дъли се зарадва да го чуе и кимна с лека усмивка на лице, а след това каза на Ан, че е наета, че ще получава почти един паунд и ще започне следващия понеделник.

– Почти един паунд? – беше възкликнала майка ѝ с недоволство, въпреки че всички съученици на Ан изкарваха по-малко като продавачи или чираци-стенографи. – Едва ще ти стигат да си плащаш пътя до там.

Ан започна работа в „Хартнел“ следващия понеделник и първите месеци минаха като в мъгла. По-късно беше научила, че госпожица Дъли я е избрала именно защото не знаеше нищо за професията – и следователно нямаше да се налага да я отказват от ненужни навици. Нещата се случваха по определен начин в „Хартнел“, тоест случваха се според възможно най-високия въобразим стандарт и всичко по-малко от това беше незадоволително.

Госпожица Дъли виждаше всичко: ако някое мънисто не си беше на мястото, ако дори само една сатенена гънка стърчеше над останалите или дори само една от пайетите беше по-бледа от съседните, тя забелязваше. Забелязваше, повдигаше лявата си вежда по онзи специфичен начин и се усмихваше заговорнически. Сякаш искаше да каже, че някога и тя е била чирак и е правила грешки.

Беше трудно човек да си представи госпожица Дъли като момиче на четиринадесет, изобщо като нещо различно от дребната и все пак респектираща жена, която управляваше ателието по бродиране. Имаше ярки сини очи, които забелязваха всичко, леко югозападен акцент и спокойно, уверено присъствие, което Ан намираше за силно успокояващо.

– Мислете за задачата, с която сте се заели, и всичко ще бъде наред – обичаше да казва госпожица Дъли. – Оставете грижите си извън ателието и мислете само за дизайна.

През следващите години грижите в живота на Ан бяха толкова многобройни, че през някои дни беше почти невъзможно да следва съвета на госпожица Дъли. Майка ѝ почина неочаквано през лятото на 1939 година. Лекарят каза, че от сърдечни проблеми. После дойдоха войната, Блицкригът и ужасът на нощта, в която убиха брат ѝ. Бил изгорял до неузнаваемост, дори сватбената му халка се била стопила, така ѝ казаха.

После беше дошъл продължителният ужас на последвалите години и с времето тя беше приела, че нищо различно няма да се случи в живота ѝ. Ежедневието ѝ се ограничаваше до дома ѝ на улица „Морли“, ателиетата на Хатуол и всички безлични улици между тях. Този живот, съставен от поредица от сиви дни, студени нощи, и всички нейни любими хора, безвъзвратно изгубени, бе всичко, което можеше да си представи.

Часовникът във всекидневната отброи седем часа и откъсна Ан от спомените ѝ. Застанала до масата и стиснала приборите в ръка, тя се опитваше да събуди апетита си за вечерята, която Мили бе приготвила. Беше трудно, защото шунката се състоеше предимно

от лой, а зеленчуците се бяха се смесили в някаква сивкава каша. Дори училищните вечери от детството ѝ бяха по-приятни.

– Нали щеше да пуснеш радиото? – припомни ѝ Мили.

Радиото – голям, старомоден модел, облечен в лакиран орехов сандък – се намираше във всекидневната, вдясно от камината. Ан го включи и бързо нареди масата, оставяйки вратата между двете стаи отворена. Докато приключе с храненето и измиването на съдовете, може би във всекидневната щеше да се стопли достатъчно, за да прекарат там един час преди сън.

Точно бяха седнали, когато се разнесе леката, нена трапчива музика на Съкратената програма на Би Би Си, с която оповестяваха новините.

– В последния ден на най-студения януари, който Лондон е виждал от години насам, Техни величества кралят и кралицата и двете принцеси потеглиха към първия етап на тяхната обиколка в Южна Афри...

– Нищо не се чува – каза Мили. – Чакай да увеличи звука.

– Да, добре. Тихо, шшшт!

– ...се бяха стекли на рояци по целия им маршрут, за да им помахат за довиждане, като вероятно всеки човек от тези полузамръзнали тълпи си мечтаеше да се пренесе от мразовития януарски следобед под прекрасното слънце на Южна Африка.

– Не бих отишла да им махам – промърмори Мили.
– Не и в това време.

Сякаш в отговор на думите на Мили, коментаторът обърна темата към студеното време.

Миналата нощ температурите в Лондон се бяха вдигнали до минус два градуса, с почти пет градуса по-

вече от по-рано тази седмица. Към полунощ, когато на някои места в столицата валеше сняг, температурите почти не бяха паднали. Но зимата готви още един удар за английските домакини: ако доставките на въглища не се увеличат, се очаква масово затваряне на обществени перални.

Чайникът беше кипнал, затова Ан отиде до печката и се зае с приготвянето на чай и за двете. Сложи половин чаена лъжичка чай, защото чайникът беше наполовина празен. И не добави захар, защото и тя, и Мили отдавна се бяха научили как да минават и без този малък лукс.

- Чудя се дали тези момичета си дават сметка какви късметлийки са? – попита Мили.

- Принцесите ли? Винаги казваш това, когато са в новините.

- Но не са ли късметлийки? Виж само колко дрехи и бижута имат, и не трябва да си мърдат пръста за нищо. Къде този късмет.

- Но те работят. Да, не ме гледай така. Работят. Само си помисли какво ще им е на тази обиколка. Ден след ден все същите скучни разговори с непознати. Където и да идат, всички ще ги зяпат. Съмнявам се, че изобщо ще видят плажа, камо ли да поплуват.

- Да, но...

- И без значение колко е горещо, колко ги болят краката и дали са отегчени до смърт, трябва да се усмихват и да се преструват, че нямат по-любимо нещо от това да прерязват ленти и да обявяват, че някакво малко градче някъде си, наред нищото, има мост или парк, кръстен на баща им. Това ако не е работа, не знам какво е. Знам обаче, че не бих искала да съм на тяхно място, та дори и... дори и за всичките въглища, чай и електричество на света.